

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ІНТЕГРАЦІЄЮ В ЄВРОПЕЙСКУ ОСВІТУ

Зубенко Валентина¹, Березюк Ірина²

¹к.т.н., доцент, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Україна

*²к.т.н., доцент, Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький, Україна*

Анотація. Ця стаття присвячена професійному розвитку учасників освітнього процесу з інтеграцією в європейську освіту. У статті розглядається необхідність і значимість професійного розвитку для вчителів, студентів та інших учасників освітнього процесу, а також описуються різноманітні підходи та методи професійного розвитку, які можуть бути використані для інтеграції в європейській освітній простір.

Постановка проблеми. За останні кілька десятиліть освітня система України зазнала значних змін, які були спричинені великою кількістю факторів. Одним з найважливіших факторів є інтеграція освітньої системи до країн Європейського Союзу. Україна прагне впроваджувати європейські стандарти та методології в освітній процес, забезпечувати якісний рівень підготовки фахівців, а також сприяти мобільності студентів та педагогічних кадрів.

Один з ключових етапів інтеграції української освіти до європейської, є підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом в 2014 році. В рамках цієї Угоди, Україна зобов'язалась адаптувати свою освітню систему до європейських стандартів, зокрема, впровадити Болонський процес.

Інтеграція України в європейській освітній простір відкриває нові можливості для професійного розвитку учасників освітнього процесу. У зв'язку з цим з'являється потреба в адаптації та підвищенні кваліфікації викладачів, наукових працівників та студентів. Професійний розвиток відіграє важливу роль у досягненні якісних результатів в освіті, розвитку нових підходів та інновацій у навчальному процесі.

Однак, забезпечення професійного розвитку учасників освітнього процесу з інтеграцією в європейську освіту є великою проблемою. Не всі країни здатні забезпечити своїх педагогів необхідними знаннями та навичками для успішного функціонування у європейському освітньому просторі. Крім того, не всі учасники освітнього процесу мають можливість брати участь у програмах професійного розвитку через фінансові обмеження або відсутність доступу до відповідної інфраструктури.

Проблема професійного розвитку учасників освітнього процесу з інтеграцією в європейську освіту також пов'язана зі зміною вимог до кваліфікацій та компетенцій. Європейський освітній простір вимагає від учасників освітнього процесу здійснювати роботу на високому рівні, володіти навичками самостійного мислення та критичного аналізу, а також мати досвід роботи в міжкультурному середовищі.

Тому, аналіз основних чинників професійного розвитку учасників освітнього процесу з інтеграцією в європейську освіту, є актуальною темою досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проаналізовані джерела публікацій [1-5] надають важливу інформацію про європейську освіту, національну освітню систему України, професійну підготовку викладачів та їх професійний розвиток. Вони допомогли створити зрозумілий та конкретний план дій для учасників освітнього процесу, щоб вони могли підвищити свій рівень знань та умінь, здобути нові компетенції та знайти робочі інструменти, які дозволять їм працювати на високому рівні та конкурувати на ринку праці.

Формулювання цілей. Основною метою досліджень є підвищення якості надання освітніх послуг та забезпечення готовності учасників освітнього процесу до викликів, які ставлять перед ними вимоги європейської освіти.

Досягнення поставленої мети сприятиме забезпеченню якісної освіти, зростанню рівня освіченості населення та розвиток національної економіки через забезпечення висококваліфікованої робочої сили.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтеграція у європейську освіту є важливим кроком для розвитку освіти в Україні, оскільки це дасть можливість учасникам освітнього процесу отримати доступ до новітніх технологій та методів навчання, а також покращити престиж української освіти на міжнародній арені. Професійний розвиток учасників освітнього процесу є важливим елементом інтеграції в європейську освіту, тому основним кроком досліджень є аналіз напрямків їх професійного розвитку

1. Одним з головних напрямків професійного розвитку учасників освітнього процесу є *ознайомлення з європейськими стандартами та методиками*. У рамках інтеграції в європейський освітній простір важливо мати розуміння принципів та цінностей, що прийняті в європейській освіті. Це дозволяє підвищити рівень освітньої якості, забезпечити конкурентоспроможність випускників на міжнародному ринку праці та забезпечити доступ до європейських програм та фінансових ресурсів.

Одним зі способів ознайомлення з європейськими стандартами та методиками є участь у міжнародних освітніх програмах та проектах. Учасники таких програм отримують можливість не лише здобувати нові знання та досвід, а й налагоджувати міжнародні контакти та співпрацю.

2. Додатковим інструментом підвищення кваліфікації є *професійні курси та семінари*, організовані за підтримки європейських організацій та проектів. Вони дають учасникам освітнього процесу можливість ознайомитися зі світовими тенденціями та передовими методиками в галузі освіти, а також поглибити свої знання та навички. Такі професійні курси та семінари можуть бути спрямовані на покращення педагогічних навичок, використання інноваційних технологій у навчальному процесі, розвиток міжкультурної компетентності тощо.

Організаторами таких професійних заходів можуть бути міжнародні організації, такі як ЮНЕСКО, Рада Європи, Європейська комісія, або проекти, фінансовані Європейським Союзом, такі як програма Erasmus+. Так, Важливо зазначити, що багато таких курсів та семінарів доступні онлайн, що дозволяє знизити витрати на подорожі та забезпечити широке коло охоплення учасників з різних регіонів.

Одним з таких проектів є програма Еразмус+, яка надає можливість студентам, викладачам та іншим учасникам освітнього процесу брати участь у міжнародних мобільностях та проектах у співпраці з партнерськими університетами та навчальними закладами з інших країн Європейського Союзу. Це дає можливість поглибити знання та навички, а також ділитися досвідом з колегами з інших країн

3. *Впровадження міжнародних професійних стандартів та сертифікаційних програм* є важливим напрямком інтеграції в європейську освіту. Ці стандарти та програми розробляються на основі міжнародного досвіду та враховують вимоги ринку праці, що дозволяє учасникам освітнього процесу отримати визнання своїх знань та компетенцій в країнах-членах Європейського Союзу. Потрібно забезпечити можливості для навчання мові та культурі країн-членів ЄС, а також вивчення особливостей їх системи освіти.

Наприклад, в Україні вже існують деякі міжнародні сертифікаційні програми, такі як Cambridge English, які дозволяють отримати міжнародне визнання знань англійської мови. Також існують міжнародні стандарти у галузі ІТ, які дозволяють отримати визнання компетенцій у сфері програмування та розробки програмного забезпечення.

Однак, є проблеми зі здійсненням визнання міжнародних сертифікацій та стандартів у певних галузях, таких як медицина та право. Ці питання потребують додаткових зусиль та домовленостей міжнародних організацій та країн.

Для вирішення цих проблем, можна створити спільні міжнародні проекти та програми обміну, сприяти взаємовизнанню документів про освіту та впровадженню системи європейських кредитів (ECTS).

4. Крім того, важливим є *науковий розвиток професійних компетенцій викладачів і наукових працівників*. Для цього необхідно забезпечити можливості для участі в наукових конференціях, семінарах та тренінгах, які проводяться в країнах-членах ЄС. Також важливо розвивати мережі співпраці між науковими установами та університетами країн-членів ЄС з метою обміну досвідом та розвитком спільних проектів.

В рамках програми Erasmus+, яка є найбільшою програмою ЄС у галузі освіти, надається можливість викладачам та науковцям отримати гранти на здобуття додаткової кваліфікації, участь у міжнародних конференціях, семінарах, тренінгах та інших заходах, спрямованих на підвищення їх професійної кваліфікації.

5. Учасники освітнього процесу повинні мати можливість отримати *практичний досвід* у країнах-членах ЄС. Для цього можна створити програми стажування та практики для студентів та викладачів. Такі програми не лише дадуть можливість отримати практичний досвід, але й допоможуть збільшити міжнародну мобільність та розширити мережу професійних контактів.

6. Крім того, європейська освіта має значний акцент на розвиток *міжкультурної компетентності*, тобто здатності до взаємодії з людьми з різних культур і належності до європейської спільноти. Це стає особливо важливим у сучасному світі, де міжнародна співпраця стає все більш важливою. Учасники освітнього процесу повинні мати можливість отримати такі компетентності, щоб бути успішними в глобальному середовищі.

Це означає, що особа, яка має міжкультурну компетентність, може вільно спілкуватися з представниками інших культур, розуміти їхні традиції, звичаї і особливості мислення, а також адаптуватися до незнайомих культурних середовищ.

Розвиток міжкультурної компетентності є особливо важливим в контексті інтеграції України до європейського освітнього простору, оскільки європейські країни мають багато різних культур, мов та традицій. Розуміння та повага до цінностей інших культур є необхідним умінням для побудови довіри та співпраці в інтернаціональному середовищі.

7. Також важливим елементом професійного розвитку є використання сучасних технологій *в освітньому процесі*. Наприклад, використання відеоконференцій та онлайн-курсів дає можливість отримувати знання з будь-якої точки світу, а також сприяє розвитку комп'ютерної грамотності учасників освітнього процесу. Крім того, використання сучасних технологій

дозволяє підвищувати ефективність та якість навчання, зокрема, завдяки використанню інтерактивних методів та засобів викладання.

Наприклад, педагогічні університети та коледжі можуть впроваджувати чи розвивати програми дистанційного навчання та онлайн-курси, це дасть змогу забезпечити гнучкість та доступність навчання для учасників освітнього процесу. Також можна використовувати новітні педагогічні технології, такі як гейміфікація, проектне навчання, інтерактивність та інші, що дозволяють зробити навчання більш цікавим та ефективним.

Для забезпечення доступу до сучасних технологій в освіті необхідно створити відповідну інфраструктуру, зокрема, забезпечити належний рівень комп'ютерної техніки, програмного забезпечення, доступ до Інтернету та інших ресурсів. Крім того, важливим є підготовка та підтримка кваліфікованих фахівців з педагогіки та інформаційних технологій, які могли б розробляти та впроваджувати новітні технології в освітній процес.

Висновки та перспективи подальших наукових пошуків. Отже, професійний розвиток учасників освітнього процесу з інтеграцією в європейську освіту є важливою складовою вдосконалення освітньої системи України та її інтеграції до європейського освітнього простору. На сьогоднішній день існують різноманітні підходи та інструменти, які допомагають у підвищенні кваліфікації педагогів та інших учасників освітнього процесу.

Подальші наукові пошуки можуть бути спрямовані на вивчення ефективності запропонованих підходів до професійного розвитку учасників освітнього процесу з інтеграцією в європейську освіту, а також на аналіз тенденцій та нових інновацій в європейській освіті, які можуть забезпечити більш ефективний та якісний професійний розвиток учасників освітнього процесу.

Список використаної літератури:

1. Сайт Європейської комісії https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation_en
2. Закон України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 №1556-VII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#n19>
3. Інформаційний портал "Освіта.ua" <https://osvita.ua/>
4. Сайт Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua>

5. Закон України "Про освіту" від 05.09.2017 № 2145-VIII
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n57>
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні до 2030 року:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/nac-strategiya-rozvitku-osviti.pdf>
7. Проект "Еразмус+": https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en
8. Проект "Горизонт 2020": <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-horizon-2020>
9. Офіційний веб-сайт Європейської асоціації викладачів: <https://www.eaat.org/>
10. Дослідження "Інтеграція в європейський простір вищої освіти: досвід країн-членів ЄС та можливості для України": https://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2019/93.pdf